

Tietopyyntö automaattisen päätöksenteon käyttökohteista julkishallinnossa

Alla koonti tietopyyntöön koskien Tampereen kaupungin automaattisen päätöksenteon käyttökohteista.

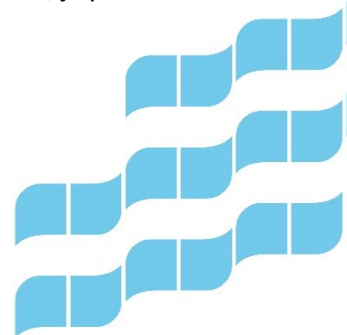
Koonti sisältää eri toimialueiden tämän hetkistä automatisoitua päätöksentekoa, mutta ei ole kaiken kattava kokonaiskuva Tampereen kaupungin osalta.

1) Tehdäänkö hallinnonalallanne tai toimialallanne jo nyt hallintopäätöksiä automaattisesti tai vastaavalla tavalla automatisoidusti ja jos niin millaisissa asiaryhmissä?

- **Varhaiskasvatus:** Varhaiskasvatuksen asiakastietojärjestelmässä (Efficca) on automatisoitu päivähoitopäätösprosessin manuaalinen loppuosa, missä koostetaan päiväkodin johtajan tekemä sijoitus- ja hoidontarvepäätöksen tiedot ja lähetetään asiakkaalle ilmoitus, että päätöksen voi tarkistaa sähköisestä portaalista. Näitä tehdään vuositasolla noin 3000. Lisäksi varhaiskasvatuksen Efficassa on automatisoitu maksupäätösten koostaminen vain siinä tapauksessa, kun asiakas on jo antanut suostumuksensa korkeampaan maksuun. Myös tässä käyttötapauksessa lähtee asiakkaalle sähköinen tiedoksianto. Vuositasolla noin 1000-3000.

Osittain automatisoitu päätöksentekoa on sekä koululaisten aamu-iltapäivätoiminnan päätösprosessissa, että koulumatkaetuuspäätösprosessissa. Automatisoitu päätös koskee vain myönteisiä päätöksiä, koska molempiin näihin prosesseihin liittyy tietyt kriteerit, kuka palvelua voi ylipäättään hyödyntää. Syksyllä 2020 on vaihtumassa kaupungin oppilashallintojärjestelmä, ja näihin mainittuihin prosesseihin ei ole tällä tietoa tulossa robottia, mutta sen sijaan massatoimintoja. Aamu- ja iltapäivähakemuksia tulee noin 2500 kappaletta vuositasolla.

Aamu- ja iltapäiväprosessissa huoltaja itse hakee oppilaalle ap-ip paikkaa ja paikan saamiseen on olemassa kriteerit (tulee olla 1-2 - luokkalainen tai tulee olla erityisen tuen päätös). Nämä asiat kysytään hakemuksessa. Jos ehdot täyttyvät eli oppilas on oikeutettu saamaan paikan, tekee myönteisen päätöksen hakemuksen perusteella robotti. Oppilas saa paikan aina siitä yksiköstä mihin hakee, jos hän hakee kunnan järjestämään ap-ip toimintaan. Jos toimintaa järjestää yksityinen, hakemukset käydään läpi koordinaattorin toimesta, jonka jälkeen robotti tekee päätöksen. Mikäli hakemuksessa on jokin virhe, päätös ajautuu selvitystilaan, ja päätöstä ei tehdä, ennen kuin virhe on selvitetty esim. koulusihteerin toimesta.

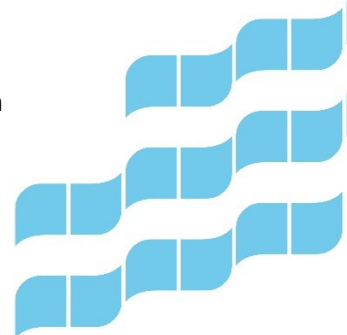
Päätös tarkoittaa käytännössä sitä, että huoltajan sähköpostiin tulee ilmoitus siitä, että oppilas on saanut myönteisen paikan ja siitä paikasta ja sille aikavälille, mitä huoltaja on itse oppilaalle hakenut. Helmeen tallentuu oppilaan ap-ip - välilehdelle tieto siitä, että hänellä on päätös ap-ip-toimintaa osallistumisesta. Eli robotti tekee myönteisen päätöksen hakemuksessa olevien tietojen pohjalta. Kielteiset päätökset tekee kunnallisella puolella rehtori ja yksityisten toimijoiden osalta asiakaspalvelupäällikkö. Ja näistä lähtee aina valitusosoitteet mukana.

Tänä keväänä tavoitteena on toteuttaa koulumatkaetuudet niin, että koulusihteerit poimivat Helmestä ne oppilaat, joilla on oikeus koulumatkaetuuteen (nämä oppilaat on tiedossa kouluilla ja tähänkin on olemassa tietyt kriteerit: 1. Matkan pituuden mukaan, 2. Koulumatkan vaikeuden, rasittavuuden ja vaarallisuuden perusteella) Lisätiedot: <https://www.tampere.fi/varhaiskasvatus-ja-koulutus/esiopetus-ja-perusopetus/koulumatkat.html>

Robotille annetaan kaikki päätöksenteon pohjana oleva tieto (saatu siis Helmestä). Sen jälkeen robotti tekee myönteisen päätösesityksen Helmessä, jonka jälkeen huoltaja näkee päätösesityksen Helmessä ja käy sen siellä hyväksymässä. Sen jälkeen robotti tekee myönteisen päätöksen, josta lähtee huoltajalle sähköpostiviesti. Helmeen tallentuu oppilaan tietoihin tieto siitä, että hänellä on myönteinen päätös koulumatkaetuudesta. Myönteisen päätöksen mukana lähtee huoltajalle myös valitusosoite. Käytännössä robotti tekee sen työn, mitä koulusihteeri tekisi muutoin myönteisten päätösten osalta.

Kielteiset päätökset valitusosoitteineen tekee rehtori.

- **Työllisyyspalvelut:** Ohjelmistorobotiikkaa hyödynnetään kuntouttavan työtoiminnan prosesseissa. Robotti ei tee päätöksiä. Osa prosessin osista on automatisoitu. Tällä hetkellä robotiikka lisää kuntouttavan työtoiminnan asiakkaiden tiedot Nella-nettilauspalveluun ja tilaa heille matkaetusliput.
- 2) Onko hallinnonalallanne tai toimialallanne asiaryhmiä, jotka luonteensa puolesta soveltuisivat automaattiseen päätöksentekoon? Tällaisia saattaisivat olla ainakin asiat, joissa viranomaisen ei käytä (laajaa) harkintavalttaa (vrt. PeVL 7/2019 vp, s. 9) ja jotka ovat ratkaistavissa laskennallisesti tai vastaavalla tavalla mekaanisesti päättelemällä.
- **Rakennusvalvonnassa** nähdään mahdollisuuksia ohjelmallisen automatisoinnin käyttöön prosessin osissa, kuten esimerkiksi Oulun kaupungin piirustusten leimaus. Tämä kuitenkin vaatii yhteistyötä eri ohjelmistotoimittajien kanssa ja ennen kaikkea kokonaisuuden huomioimista toimialaa koskevissa tietohallinnon päätöksissä
 - **Työllisyys- ja kasvupalveluissa** ollaan selvittämässä automatisaation mahdollisuuksia kuntouttavan työtoiminnan päätöksenteossa. Prosessissa OMA-valmentajat täyttävät

Päätöksenteko ja lakiasiat
Hallintoyksikkö

13.3.2020

3 (3)

Dnro

E-lomakkeen ja täytetyn lomakkeen perusteella kuntouttavan työtoiminnan toimistotiimi tekee päätökset. Jatkossa olisi tarkoitus, että vähintäänkin osan prosessista saisi automatisoitua. Kuntouttavan päätöksiä tehdään työllisyys- ja kasvupalveluissa noin 16 000 - 18 000 vuosittain. Kaikkea ei voida automatisoida, sillä joidenkin päätösten tekoon tarvitaan päättelykykyä.

Palvelun ja päätösten osalta keskeiset sovellettavat lainsäädännöt:

- Laki kuntouttavasta työtoiminnasta (13§)
- sosiaalihuoltolaki (luku 6)
- Matkakorvausten osalta Laki kuntouttavasta työtoiminnasta (18§)
- Toimeentulotukilaki (10§)

